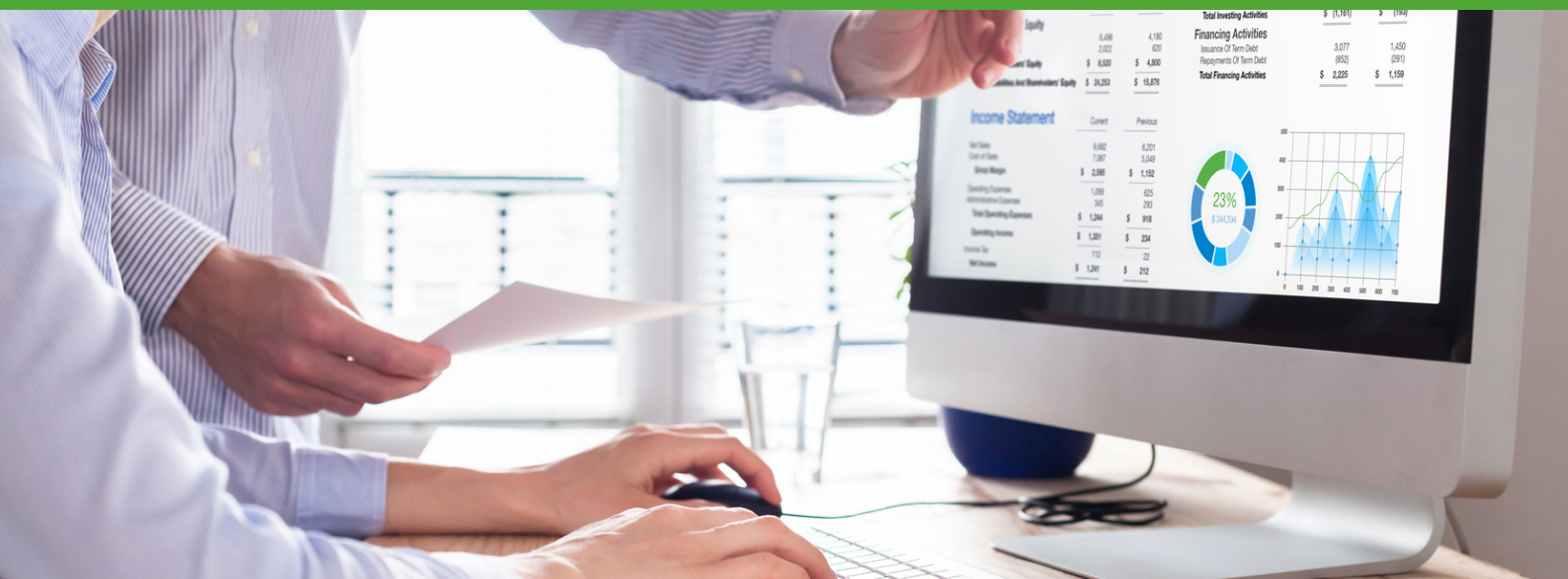

PODCAST 3

EMAS ECO-MANAGEMENT AND AUDIT SCHEME

Ten projekt został sfinansowany przy wsparciu Unii Europejskiej. Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy autora, a Unia Europejska nie ponosi odpowiedzialności za żadne wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Projekt: Akademia zrównoważonego rozwoju - Zarządzanie ESG w kształceniu zawodowym KA220-VET - Partnerstwa współpracy w sektorze kształcenia zawodowego.

Współfinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

EMAS

W dzisiejszym odcinku przyjrzymy się systemowi zarządzania środowiskowego. Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) stanowią praktyczne narzędzia mające na celu wdrożenie i uczynienie rzeczywistą koncepcję zarządzania środowiskowego w ramach przedsiębiorstw. Wielu przedsiębiorstw, już posiadając system zarządzania jakością, decyduje się na rozbudowę go o system zarządzania środowiskowego, tworząc zintegrowany system obejmujący aspekty jakości i środowiskowe.

Najczęściej stosowanymi systemami zarządzania środowiskowego są te zgodne z normą ISO 14001 oraz system zarządzania EMAS (Eco-Management and Audit Scheme). Wdrażanie tych systemów staje się integralną częścią strategii przedsiębiorstw, które dążą do zharmonizowanego podejścia do jakości i odpowiedzialności środowiskowej. Dzięki nim organizacje nie tylko spełniają wymagania norm i regulacji dotyczących ochrony środowiska, lecz także skutecznie minimalizują negatywny wpływ swoich działań na ekosystemy i społeczność lokalną.

Dzisiaj przyjrzymy się szczególnie bliżej Environmental Management and Audit Scheme, czyli EMAS (System Zarządzania Środowiskowego i Audytu). Pierwsza wersja rozporządzenia EMAS została zatwierdzona decyzją Rady Unii Europejskiej nr 1836/93 dnia 29 czerwca 1993 roku. Obecnie obowiązuje zmieniona wersja, wprowadzona Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1221/2009/WE z dnia 25 listopada 2009 roku, dotycząca dobrowolnego uczestnictwa w systemie zarządzania środowiskowego. Zmieniona wersja ta weszła w życie 11 stycznia 2010 roku, zastępując Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 761/2001/WE.

EMAS jest skierowany do organizacji, które dobrowolnie integrują strategię związane z ochroną środowiska, systematycznie je doskonalią, wykraczając tym samym poza minimum określone w obowiązujących przepisach prawa. Niezwykle ważny jest fakt, iż EMAS ma charakter prawnie wiążący w Unii Europejskiej, podczas gdy norma ISO 14001 jest międzynarodowa i nie posiada tego wymiaru prawnego.

Współfinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

EURECYS

WSTiE

DIALOG
of Transformation

EMAS adresowany jest do wszelkiego rodzaju organizacji zainteresowanych wdrażaniem kompleksowych rozwiązań w obszarze ochrony środowiska, zarówno przedstawiciele firm, jak i instytucji niekomercyjnych.

Jest użytecznym narzędziem do budowania kultury zrównoważonego rozwoju w organizacjach oraz efektywnego zarządzania dostępnymi zasobami i energią. Wymagania EMAS dostarczają wskazówek, którymi kierują się organizacje, aby uporządkować swoje obowiązki w obszarze ochrony środowiska, optymalizować ponoszone koszty oraz efektywnie zarządzać energią i zasobami. EMAS to także rzetelny system raportowania wpływu organizacji na środowisko, który umożliwia otwarty dialog z interesariuszami.

Rejestracja w EMAS oznacza, że organizacja spełnia najbardziej rygorystyczne wymagania w zakresie ochrony środowiska. To prestiż bycia w gronie firm, które prowadzą swoją działalność w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju. Prestiż potwierdzony certyfikatem wydanym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w przypadku polskich przedsiębiorstw).

Wymagania systemu EMAS:

1. Organizacja jest zobowiązana do przeprowadzenia przeglądu wszystkich aspektów środowiskowych, obejmujących zarówno działania, produkty, usługi, jak i metody ich oceny. Przegląd ten musi uwzględniać odpowiednie ramy prawne, regulacje oraz istniejące praktyki i procedury zarządzania środowiskowego.
2. Organizacja powinna przyjąć politykę ochrony środowiska, która nie tylko zobowiązuje do przestrzegania wszystkich stosownych przepisów dotyczących ochrony środowiska, lecz także do ciągłej poprawy stanu środowiska.
3. Należy opracować program ochrony środowiska, zawierający konkretne cele i zadania środowiskowe. Program ten służy jako narzędzie wspierające organizację w codziennej pracy podczas planowania i wdrażania usprawnień.
4. Na podstawie wyników przeglądu, organizacja musi ustanowić skuteczny System Zarządzania Środowiskowego o celu osiągnięcia stabilnej polityki środowiskowej.
5. Organizacja jest zobowiązana do przeprowadzania audytu środowiskowego, oceniającego działanie EMAS zgodnie z polityką i programem organizacji, a także zgodności z odpowiednimi wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska.
6. Należy publicznie podać do wiadomości deklarację środowiskową, informującą zainteresowane strony o wpływie działalności organizacji na stan środowiska oraz efektach jej działań.
7. Przegląd środowiskowy, EMAS, procedura audytu i deklaracja muszą być zatwierdzone przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego, co zapewnia wiarygodność i zgodność z wymogami standardu EMAS.

Wymagania EMAS pomagają organizacjom wdrażać rozwiązania systemowe zapewniające realizację ich celów biznesowych zgodnie z wymogami ochrony środowiska. EMAS to także rzetelny system raportowania wpływu organizacji na środowisko, który umożliwia otwarty dialog z interesariuszami.

Organizacje zarejestrowane w EMAS wskazują 6 kluczowych obszarów, w których korzyści z rejestracji są największe:

1. Zrównoważone zarządzanie zasobami

Spełniając wymagania EMAS, organizacje optymalizują zużycie zasobów i energii poprzez systematyczne ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko. Przedsiębiorstwa identyfikują największe oszczędności w gospodarce odpadami, gospodarce wodno-ściekowej oraz zużyciu energii.

2. Zgodność z przepisami prawa

Poprzez rejestrację w EMAS organizacje wykazują, że niezmiennie spełniają wymagania prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym celu muszą uporządkować wszelkie obowiązki w tym zakresie i wprowadzić procedury gwarantujące dopełnienie tych obowiązków. Przedsiębiorstwa dokonują dokładnej analizy wymogów prawnych i starają się zapewnić ich przestrzeganie. W ten sposób minimalizują ryzyko nałożenia kary pieniężnej za nieprzestrzeganie skomplikowanych przepisów prawa ochrony środowiska.

3. Sprostanie wyzwaniom związanym ze zmianami klimatycznymi

EMAS wymaga od podmiotów wdrażania kompleksowych rozwiązań w obszarze ochrony środowiska, nastawionych na osiągnięcie wymiernych rezultatów i ciągłe doskonalenie. Kluczowymi wskaźnikami oceny funkcjonowania przedsiębiorstwa jest jego efektywność energetyczna.

4. Przewaga konkurencyjna

Rynek w coraz większym stopniu zmusza firmy do podejmowania działań proekologicznych. Klienci zwracają coraz większą uwagę na ekologiczne produkty i przyjazne środowisku zachowania firm, dzięki EMAS przedsiębiorstwa posiadają sprawdzone instrumenty zapewniające najwyższy poziom ochrony środowiska.

5. Zaangażowanie pracowników

Sukces każdej organizacji zależy także w dużej mierze od koordynacji jej zespołu i współpracy. Przestrzegając wymagań EMAS, pracownicy integrują się, aby osiągnąć wspólny cel, np.: poprawa stanu środowiska i zrównoważony rozwój. Ich zaangażowanie w realizację polityki środowiskowej tworzy pozytywną atmosferę i motywuje do podejmowania ambitnych wyzwań.

Współfinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

EURECYS

WSTiE

DIALOG
of Transformation

6. Wiarygodność i zaufanie

EMAS pomaga tworzyć pozytywne relacje pomiędzy organizacją a jej interesariuszami, a tym samym zwiększać jej wiarygodność. Istotnym wymaganiem systemu jest otwarty dialog ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami, w tym społecznością lokalną i klientami. Przejrzystość i okresowa prezentacja informacji o środowisku w formie deklaracji środowiskowych to podstawowe elementy odróżniające EMAS od innych standardów zarządzania środowiskowego.

W ramach EMAS, organizacje są zobowiązane do skrupulatnego przestrzegania wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska, co obejmuje analizę i dostosowanie procedur, aby spełnić te wymagania. Wymagania EMAS pomagają organizacjom w efektywnym zarządzaniu zasobami, sprostaniu wyzwaniom związanym ze zmianami klimatycznymi oraz zwiększeniu przewagi konkurencyjnej poprzez dbałość o środowisko.

Rejestracja w EMAS nie tylko potwierdza spełnienie rygorystycznych norm, ale także przyczynia się do zrównoważonego zarządzania zasobami, zgodności z przepisami prawa, sprostania wyzwaniom klimatycznym, zyskania przewagi konkurencyjnej, zaangażowania pracowników oraz budowania wiarygodności i zaufania.

Podsumowując, zarządzanie środowiskowe stanowi kluczowy element strategii organizacji, które dążą do harmonijnego łączenia działalności gospodarczej z ochroną środowiska. Normy takie jak ISO 14001 i EMAS dostarczają narzędzi i ram, umożliwiając skuteczne i zrównoważone zarządzanie środowiskiem. Menadżerowie odgrywają kluczową rolę w tym procesie, kształtując politykę środowiskową, wdrażając innowacje i budując kulturę organizacyjną zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju. Współczesne wyzwania ekologiczne wymagają zaangażowania organizacji we wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań, promowanie świadomości ekologicznej i współpracę z interesariuszami na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju. Zarządzanie środowiskowe w kontekście przedsiębiorstw wymaga skoordynowanych działań kierownictwa, z wykorzystaniem zarówno narzędzi diagnostycznych, jak i implementacyjnych. Jest to nie tylko kwestia spełnienia wymogów prawnych, lecz także dążenie do tworzenia odpowiedzialnego i zrównoważonego modelu działalności gospodarczej.

Dziękujemy za wysłuchanie, a do usłyszenia w kolejnych odcinkach poświęconych zarządzaniu środowiskowym!

Współfinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

BIBLIOGRAFIA

https://green-business.ec.europa.eu/eco-management-and-audit-scheme-emas_en

<https://www.tuvsud.com/en/services/auditing-and-system-certification/emas>

<https://haccp-polska.pl/emas>

<https://www.gov.pl/web/gdos/benefits-of-registration-in-emas>

<https://raportzintegrowany2021.gkpge.pl/esg-fundament-rozwoju/srodowisko-naturalne-e/zarzadzanie-procesem-ochrony-srodowiska/>

M. Stoma, Certyfikacja systemu zarządzania środowiskiem a weryfikacja EMAS, 2019

Aneta Kaźmierska-Patrzyzna, Katarzyna Kaźmierska-Stępnia, *Rola systemu ekozarządzania i audytu EMAS w realizacji zrównoważonego rozwoju*, Uniwersytet Łódzki, 2018

Współfinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

EURECYS

WSTiE

DIALOG
of Transformation